

Program Wychowawczy

Zespołu Szkół w Milanowie

*„Miłość dobra ogólnego
była mi najwyższym celem”*

J.I. Kraszewski

Spis treści:

I	WSTĘP	3
II	ZAŁOŻENIA PROGRAMU	4
III	CELE I ZADANIA WYCHOWAWCZE	4
IV	SYTUACJE ZAGROŻENIA I FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ	16
V	MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	17

I WSTĘP

Uwzględniając wolę uczniów ich rodziców (na podstawie diagnozy sytuacji wychowawczej w Zespole Szkół w Milanowie) pragniemy stworzyć warunki do wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia w ramach wszystkich zajęć edukacyjnych. Chcemy kształtować i rozwijać dociekliwość poznawczą, uświadamiać użyteczność nauki, motywować do kształcenia, pomagać w przygotowaniu do zadań w czynnym życiu zawodowym i publicznym.

Szkoła nasza będzie ukazywała atrakcyjność dobra, uświadamiała moralnie uwzględniając wymiar indywidualny i społeczny. Uczyla budować koncepcje swojego życia, realizacji przyjętych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość. Będzie uwzględniała indywidualność uczniów i szacunek do dobra wspólnego, jako podstawy życia społecznego, tj. rodziny, społeczności lokalnej i państwowej.

Szkolny program wychowawczy powinien:

1. Wspierać i uzupełniać pracę wychowawczą rodziców.
2. Wspomagać wszechstronny rozwój osobowy dziecka: intelektualny, moralny, duchowy, społeczny, estetyczny.
3. Rozbudzać i rozwijać klimat miłości do rodziny.
4. Promować dobro, rozwijać wrażliwość na dobro, ukazywać jego atrakcyjność przeciwstawiając je modzie na przemoc, brutalność, chronić przed złem i jego skutkami.
5. Kształtować szacunek do dobra wspólnego jego postawy życia społecznego, tj. rodziny, społeczności szkolnej, naszej miejscowości, województwa, Polski – patriotyzm jego wartość. Budowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i narodowej.
6. Rozwijać dociekliwość i uwrażliwiać młodego człowieka na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna przeciwstawiając je kłamstwu i pseudo modzie.
7. Rozwijać zdolność godzenia dążeń do osiągnięcia „dobra własnego” z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie i innych, wolności własnej z wolnością innych, uwrażliwić na potrzeby innych ludzi.
8. Ukierunkowywać odkrywanie celów życiowych i wartości pozwalających młodemu człowiekowi budować własną koncepcję drogi życiowej, uczyć realizacji tych celów poprzez rzetelną pracę i uczciwość.

9. Zabezpieczać tożsamość ucznia, aby nie zmieniał tej drogi na przemoc i agresję.
10. Szczególnie czuwać i wspierać uczniów z rodzin patologicznych neutralizując zagrożenia, współpracować z GOPS.

II ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Rodzice posiadają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich i dzieci. Szkoła wspiera rodzinę w dziedzinie wychowania.
2. Nauczyciele wspomagają rozwój osobowy ucznia we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym.
3. Uczniowie mają możliwość dociekania do prawdy, szkoła ułatwi im osiągnięcie świadomości życiowej.
4. W szkole kładzie się nacisk na budzenie wrażliwości moralnej, na wspomaganie uczniów w ich dążeniu do samodzielności osądów, rozwijanie wrażliwości na dobro.
5. Szkoła dąży do kształtowania w uczniach szacunku dla dobra wspólnego, rodziny, społeczności lokalnej, państwowej, a także do rozwijania patriotyzmu, jako wartości o podstawowym znaczeniu.
6. Młodzież otrzymuje w szkole pomoc w rozpoznawaniu wartości moralnych, w dokonywaniu wyborów i hierarchizacji tych wartości.
7. Szkoła pomaga w poszukiwaniu odpowiedzi o sens życia, o przyszłość, wskazuje na rzetelną pracę i uczciwość, jako wartości prowadzące do realizacji przyjętych celów.
8. Nauczyciele i pracownicy szkoły oraz uczniowie tworzą w sobie postawę dialogu, a w szkole powstaje klimat dialogu.

III CELE I ZADANIA WYCHOWAWCZE

Najważniejszym zadaniem naszej szkoły jest wychowanie ucznia na wzorowego Polaka – patriotę człowieka potrafiącego odnaleźć się we współczesnej rzeczywistości. Pragniemy, aby nasz wychowanek kochał i szanował swój kraj, znał swoje symbole narodowe, kulturę, tradycje i obyczaje. Powinien łatwo nawiązywać kontakty z przedstawicielami innych narodów, być śmiałym i otwartym na zmiany oraz twórczo podchodzić do rzeczywistości.

Zadania szkoły są dostosowane do celu, zadania nauczycieli – z których każdy będzie wychowawcą polegają na wydobywaniu z dziecka jego zasobów i towarzyszeniu mu w drodze ku rozwojowi osobowości.

Do zadań tych należą:

1. Opieka wychowawców nad biologicznym i psychologicznym rozwojem wychowanków.
2. Ochrona wychowawcza nad działaniem wychowanka w życiu społeczności środowiskowej.
3. Przygotowanie wychowanka do samodzielnego życia.
4. Skoordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły i środowiska rówieśniczego.

Powinności wychowawcze będące wymiarem pracy edukacyjnej każdego nauczyciela.

1. Przygotowanie wychowanka do samodzielnego życia.
2. Skoordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły i środowiska rówieśniczego.
3. Wdrażać ucznia do pracy nad sobą.
4. Budować poczucie odpowiedzialności u ucznia za własny rozwój.
5. Rozbudzać i kontynuować zainteresowania i uzdolnienia.
6. Kształcenie umiejętności komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi.
7. Inspirowanie do wyrażania własnych myśli i przeżyć.
8. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zapobieganie im.
9. Wdrażanie do organizowania własnej pracy i umiejętności oceniania jej efektów.
10. Kształcenie rzetelności, poczucia własnej wartości.
11. Wdrażanie do norm życia w społeczności, pracy zespołowej.
12. Budowanie nawyków kulturalnego sposobu bycia.
13. Uczenie aktywnego i twórczego sposobu spędzania wolnego czasu, aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Powinności wychowawców klasowych

1. Wychowawca kieruje i koordynuje prace dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńcze.
2. Ustala wiodące zadania dydaktyczno – wychowawcze w klasie.
3. Ścisłe współpracuje z rodzicami uczniów, wspierając ich w wychowaniu.
4. Ścisłe współpracuje z nauczycielami uczącymi w klasie.
5. Gromadzi informacje o wychowankach, śledzi ich rozwój i wspiera go systematycznie.
6. Rozpoznaje warunki życia i nauki uczniów i ich rodzin.
7. Kontroluje obecność uczniów na lekcjach.
8. Otacza opieką i wspiera uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, życiowej.
9. Informuje uczniów na bieżąco o wszystkich zmianach w szkole.
10. Systematycznie prowadzi dokumentację – dziennik lekcyjny, arkusze ocen, sprawozdania.

Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami

1. Zapoznanie rodziców ze szkolnym programem dydaktyczno – wychowawczym, statutem i regulaminem obowiązującym w szkole.
2. Spotkania wychowawców z rodzicami uczniów.
3. Indywidualne spotkania wychowawcy, nauczyciela przedmiotu z rodzicami na prośbę wychowawcy lub rodzica.
4. Spotkania wychowawcy, nauczycieli przedmiotu, psychologa z rodzicami, gdy wymaga tego sytuacja.
5. Zaangażowanie rodziców w życie szkoły.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

Cele	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane rezultaty	Uwagi
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostrzeżenie zmian zachodzących w środowisku oraz ich wartościowanie. 2. Rozwój wrażliwości na problemy środowiska. 3. Rozbudzenie potrzeby czynnego działania na rzecz ochrony środowiska. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w akcji „Sprzątanie świata”. 2. Obchody „Dnia Ziemi” – 22 kwietnia – prezentowanie pracy szkoły na rzecz działań proekologicznych. 	<p>~ wszyscy nauczyciele ze szczególnym uwzględnieniem nauczycieli zespołu matematyczno – przyrodniczego.</p>	<p>Nasz absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • widzi potrzebę oszczędzania wody i energii, • widzi potrzebę segregacji odpadów, • umie odróżnić zdrową żywność od żywności konserwowanej chemicznie, • wie na czym polega produkcja czystej wody zdatnej do picia, • wie na czym polega oczyszczanie ścieków (widzi potrzebę ich oczyszczania), • jest świadomy swojego wpływu na środowisko przyrodnicze • szanuje przyrodę, • umie ocenić, stwierdzić czy żyje w czystym środowisku, • wykazuje pozytywne i negatywne aspekty ingerencji człowieka w środowisko. 	

EDUKACJA KULTURALNA

Cele	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane rezultaty	Uwagi
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie świadomości obywatelskiej. 2. Nabywanie umiejętności właściwego zachowania się w różnych miejscach i sytuacjach. 3. Poznawanie najbliższego środowiska i specyfiki swojego regionu. 4. Rozwijanie poczucia piękna i pogłębianie wiedzy o historii i tradycji regionu. 5. Rozbudzenie potrzeby uczestnictwa w życiu kulturalnym. 6. Pobudzanie wszechstronnego rozwoju uczniów, a w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - rozbudzanie twórczej postawy; - rozwijanie ogólnej wrażliwości dziecka (muzycznej, plastycznej, umiejętności refleksyjnego patrzenia i słuchania). 7. Wpływanie przez sztukę na obyczaje, kulturę uczniów i atmosferę szkolną. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjazdy do muzeów. 2. Wyjazdy do teatru kina. 3. Udział w imprezach organizowanych przez GOK i Gminną Bibliotekę. 4. Poznawanie zasad savoir – vivre: <ul style="list-style-type: none"> · kultura „dnia codziennego” · ubiór, · umiejętność odpowiedniego zachowania się w różnych sytuacjach, · sztuka konwersacji, · wycieczki turystyczno – krajoznawcze, · organizowanie przedstawień teatralnych i imprez okolicznościowych. 	<p>~ wychowawcy,</p> <p>~ nauczyciele: języka polskiego, historii, sztuki, religii, biologii, geografii, wychowania fizycznego</p>	<p>Nasz absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest człowiekiem wrażliwym, • chce doskonalić swoje umiejętności, • pragnie się rozwijać i czynnie uczestniczyć w życiu kulturalnym, • jest odpowiedzialny za dziedzictwo kulturowe regionu i kraju. 	

KSZTAŁTOWANIE SAMORZĄDNOŚCI

Cele	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane rezultaty	Uwagi
<p>1. Uczenie szacunku dla dobra wspólnego, jako podstawy życia społecznego w społeczności lokalnej i w państwie</p> <p>2. Kształtowanie ogólnego rozwoju osobowego w wymiarze społecznym i gospodarczym.</p> <p>3. Wyzwalanie postawy prowadzącej do poznania prawidłowości świata społecznego, indywidualnego i zbiorowego.</p> <p>4. Rozwijanie samodzielności w dążeniu do celu</p> <p>5. Wyposażanie uczniów w podstawowe umiejętności mające na celu ciekawe organizowanie życia w szkole.</p> <p>6. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka.</p>	<p>1. Działalność Samorządu Uczniowskiego (plan pracy SU na dany rok).</p> <p>2. Działalność samorządów klasowych (programy wychowawcze klas).</p> <p>3. Realizacja projektów edukacyjnych.</p>	<p>~ opiekunowie SU</p> <p>~ wychowawcy</p> <p>~ nauczyciele: wos, geografii</p>	<p>Nasz absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest dobrym organizatorem, • potrafi współdziałać z innymi, • jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka, • jest przygotowany do aktywnego udziału w życiu społecznym, • potrafi zaprezentować własny punkt widzenia, szanuje poglądy innych, • zna zasady demokratycznego współżycia w społeczeństwie, • zna przedstawicieli władz samorządowych, • interesuje się sprawami regionu i kraju, • zna prawa i obowiązki obywatelskie. 	

KSZTAŁTOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Cele	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane rezultaty	Uwagi
<p>1. Dbalność o wszechstronny i harmonijny rozwój psychofizyczny ucznia.</p> <p>2. Kształtowanie potrzeb i postaw promujących zdrowy i higieniczny tryb życia.</p> <p>3. Kształtowanie i promowania wśród uczniów zasady „fair play”.</p> <p>4. Odpowiedzialność za zdrowie własne i innych.</p> <p>5. Poszanowanie reguł, zasad i przepisów.</p> <p>6. Budowanie właściwego systemu wartości, osobowości i charakteru poprzez współzawodnictwo sportowe.</p> <p>7. Przeciwdziałanie uzależnieniom: narkomanii, nikotynizmowi, alkoholizmowi oraz uzależnieniom od Internetu.</p> <p>8. Zapobieganie zagrożeniom związanym z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych itp.</p>	<p>1. Prowadzenie i aktualizacja tablic informacyjnych o treści: promocja zdrowia i sport w szkole, w gminie, województwie i kraju.</p> <p>2. Organizowanie imprez rekreacyjno – sportowych.</p> <p>3. Udział w zawodach na wszystkich szczeblach.</p> <p>4. Organizowanie wycieczek i rajdów.</p> <p>5. Udział w zajęciach pozalekcyjnych SKS.</p> <p>6. Konkursy tematyczne, plastyczne.</p> <p>7. Lekcje wychowawcze i zajęcia świetlicowe.</p> <p>8. Prelekcje zaproszonych osób.</p> <p>9. Przedstawienia tematyczne.</p> <p>10. Projekcje filmów tematycznych.</p>	<p>~ wychowawcy,</p> <p>~ nauczyciel wychowania fizycznego,</p> <p>~ nauczyciel techniki,</p> <p>~ psycholog szkolny,</p> <p>~ pielęgniarka szkolna,</p> <p>~ samorząd uczniowski.</p>	<p>Nasz absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest sprawny fizycznie, • ma prawidłową sylwetkę, • posiada podstawowe umiejętności w grach sportowych, • umie organizować i aktywnie spędzać czas wolny, • promuje w swojej rodzinie i otoczeniu zdrowy i higieniczny tryb życia, • jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo swoje i innych, • jest wolny od nałogów, • wie jakie konsekwencje powodują uzależnienia. 	

WSPÓLPRACA Z RODZICAMI

Cele	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane rezultaty	Uwagi
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaangażowanie rodziców w organizację imprez szkolnych. 2. Nawiązanie przyjaznych kontaktów; rodzic – nauczyciel, współpraca z wychowawcą, dyrektorem, 3. Wspieranie rodziców w trudnościach wychowawczych. 4. Poznanie środowiska rodzinnego ucznia. 5. Pozyskanie rodziców zaangażowanych w życie gminy i nawiązanie z nimi współpracy mającej na celu niesienie pomocy szkole. 6. Współdziałanie z rodziną w dziedzinie profilaktyki uzależnień, szczególnie z rodzicami borykającymi się problemami typu: alkoholizm, narkomania. 7. Przestrzeganie przez wszystkich pracowników szkoły 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zebrania, konsultacje, indywidualne kontakty, spotkania okolicznościowe. 2. Udział rodziców w uroczystościach szkolnych (inscenizacje teatralne, wycieczki, imprezy okolicznościowe, dni sportu szkolnego itp.) 3. Niesienie pomocy rodzicom w trudnościach wychowawczych z dziećmi, pomoc w nawiązaniu kontaktów z instytucjami specjalistycznymi. 4. Powoływanie i działalność Rady Rodziców. 5. Monitorowanie nieprawidłowości, np. nieobecności, spóźnienia, niewłaściwego zachowania. 6. Wyjaśnianie zaistniałych wątpliwości i nieporozumień. 7. Prawo wglądu rodziców do dokumentacji: plan wychowawczy, system 	~ wszyscy nauczyciele	<p>Nasz absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szanuje swoich bliskich oraz dostrzega znaczenie rodziny w swoim życiu i życiu społeczeństwa. 	

<p>podstawowych dokumentów prawnych obowiązujących w szkole:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, · Konwencji Praw Dziecka, · Karty Praw Rodziny, · Ustawy o systemie Oświaty i Wychowania. 	<p>oceniań i klasyfikowania, statut szkoły oraz sprawdziany uczniów.</p> <p>8. Przestrzeganie podstawowych dokumentów prawnych w codziennej pracy szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> · art. 48, 53 pkt. 3, art. 70 pkt. 1,4 art. 72. · Karta Praw Rodziny art. 5 (c,e) art. 7. · Konwencja Praw Dziecka preambuła, art. 12,13,14,16, 19,28,29,31,33. · Ustawa o Systemie Oświaty i Wychowania art. 1, ust.9,10; art. 5, ust.7; art. 22, ust.2, pkt. 5; art. 33, ust. 1 i 3; art.34a, ust.4; art.40, ust. 1 i 2 i inne. 			
--	--	--	--	--

EDUKACJA CZYTELNICZO – MULTIMEDIALNA

Cele	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane rezultaty	Uwagi
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie do samodzielnego poszukiwania potrzebnych informacji i materiałów. 2. Przygotowanie do odbioru informacji rozpowszechnianych przez media. 3. Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowej komunikacji (telewizji, prasy) 4. Kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego w związku z globalizacją kultury masowej. 5. Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania ze zbiorów bibliotecznych, umiejętności obcowania z książką i innymi nośnikami informacji. 6. Kształcenie umiejętności korzystania z Internetu, selekcionowania i wybierania wartościowych informacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia – lekcje biblioteczne; udostępnianie czytelni z komputerem dla ucznia. 2. Stopniowe poszerzenie obszaru komunikowania się o region, kraj, świat; nauka języków obcych. 3. Prowadzenie zajęć przedmiotowych (sala komputerowa i multimedialna) w pracowni multimedialnej. 4. Udział w akcji narodowe czytanie. 5. Współpraca z biblioteką gminną. 6. Konkursy literackie, recytatorskie i czytelnicze. 7. Zachęcanie do samodzielnego poszukiwania informacji. 	<p>~ bibliotekarz,</p> <p>~ wychowawcy,</p> <p>~ nauczyciele informatyki,</p> <p>~ nauczyciele języka polskiego.</p>	<p>Nasz absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wybrać sposób zdobywania informacji na dany temat: (książka - biblioteka; czytelnia - czasopismo; komputer - encyklopedia multimedialna, Internet, programy edukacyjne), • potrafi selekcionować i interpretować informacje, • sam redaguje i przedstawia proste informacje wybraną przez siebie metodą, • właściwie przedstawia siebie, reklamuje szkołę, region, kraj, • dostrzega przydatność swojej edukacji w życiu, • potrafi korzystać z informacji zawartych w słownikach, • potrafi dokonać wyboru literatury pod kątem swoich zainteresowań. 	

EDUKACJA REGIONALNA I PATRIOTYCZNA

Cele	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane rezultaty	Uwagi
1. Budzenie zainteresowania przeszłością. 2. Poszerzanie wiedzy uczniów na temat patrona szkoły. 3. Rozwijanie poczucia przynależności do grupy rodzinnej, społeczności lokalnej, grupy etnicznej, narodu, państwa, społeczności europejskiej i światowej. 4. Motywowanie do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym i publicznym regionu. 5. Budzenie umiłowania i szacunku do własnego regionu i państwa.	1. Uroczyste obchody Dnia Patrona Gimnazjum – J.I. Kraszewskiego. 2. Utrzymanie stałego kontaktu z muzeum im J.I. Kraszewskiego. 3. Zwiedzanie zabytków regionu. 4. Udział w konkursach historycznych i związanych z regionem. 5. Udział w imprezach okolicznościowych związanych z regionem. 6. Współpraca z przedstawicielami władz samorządowych, GOK i biblioteką publiczną	~ wychowawcy, ~ nauczyciele: historii, języka polskiego, sztuki, geografii, wos.	Nasz absolwent: <ul style="list-style-type: none"> • zna swój region, • potrafi zaprezentować walory historyczne i geograficzne regionu, • szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych regionów, • zna przedstawicieli władz samorządowych, • zna prawa i obowiązki obywatelskie, • jest godnym obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej. 	

TWORZENIE TRADYCJI SZKOŁY I PROMOCJA SZKOŁY

Cele	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane rezultaty	Uwagi
<p>1. Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym.</p> <p>2. Kształtowanie refleksyjnej postawy wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz różnych sytuacji życiowych.</p> <p>3. Kształtowanie więzi z własną szkołą oraz umiejętności identyfikowania się z nią.</p> <p>4. Rozwijanie szacunku dla dobra wspólnego i postaw prospołecznych.</p> <p>5. Kształtowanie odpowiedzialności za mienie szkoły i dobre imię szkoły.</p>	<p>1. Organizacja okolicznościowych imprez i uroczystości szkolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> · ślubowanie uczniów klas pierwszych, · gimnazjówka <p>2. Organizacja dyskotek okolicznościowych.</p> <p>3. Prowadzenie Kroniki Szkoły i aktualizacja szkolnej strony WWW.</p> <p>4. Utrzymywanie kontaktów z lokalnymi mediami.</p> <p>5. Prezentacja dorobku szkoły na terenie gminy, powiatu, województwa i kraju.</p> <p>6. Organizacja Dni Otwartych dla uczniów klas szóstych.</p>	<p>~ wychowawcy,</p> <p>~ opiekunowie Samorządu Uczniowskiego,</p> <p>~ nauczyciele wszystkich przedmiotów.</p>	<p>Nasz absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest związany emocjonalnie ze swoją szkołą, • dba o dobre imię szkoły, • szanuje szkolne tradycje. 	

IV SYTUACJE ZAGROŻENIA I FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ

1. Trudna sytuacja materialna

- ~ współpraca z GOPS,
- ~ organizacja pomocy materialnej,
- ~ zwolnienie ze składek ubezpieczeniowych,

2. Patologia rodziny i uzależnień

- ~ profilaktyka uzależnień na lekcjach wychowawczych (programy profilaktyczne, filmy),
- ~ współpraca z poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- ~ udzielanie pomocy,
- ~ kontakt z policją, kuratorem sądowym,
- ~ pomoc psychologiczna i logopedyczna.

3. Problemy w nauce

- ~ współpraca z rodzicami,
- ~ zajęcia wyrównawcze, korekcyjno – kompensacyjne,
- ~ współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną

V MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

1. Za realizację programu odpowiedzialne są wyznaczone osoby.
2. Realizację programu kontroluje dyrektor szkoły.
3. Wdrażanie i stopień realizacji programu wychowawczego oceniane będą bieżąco i okresowo. Zapytania, uwagi, propozycje i skargi można będzie zgłaszać na bieżąco. Będą przeprowadzane ankiety wśród rodziców, nauczycieli i uczniów. Wnioski będą stanowiły podstawę do nanoszenia zmian w programie.
4. Dokumentację realizacji programu stanowią:
 - ~ sprawozdania z prac zespołu wychowawczego,
 - ~ ankiety i wyniki ich analizy,
 - ~ plany wychowawcze poszczególnych klas,
 - ~ kroniki szkolne,
 - ~ materiały publikowane w prasie lokalnej.